

Изази суботом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ на годину 4 ф.,
на по године 2 ф., на четврт
године 1 ф.За АУСТРО-УГАРСКУ, БОСНУ
и ХЕРЦЕГОВИНУ на годину 6
ф., на по године 3 ф., на четврт
године 1 ф. 50 новч.За све остале земље годишње
20 фран. у злату, на по године
10 фран., на четврт год. 5 фран.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата шаље се поштанском
уштинцом непосредно админи-
страцији „Гл. Црног.“ на Цетиње,
или отпавништвима новина на
коју драго пошту; а коме је на-
ручнице, може се претплатити
код г. *Нера Рамадановића*, књаж.
црн. агента у Котору. Допис си
пишу уредништву Рукописи се
не враћају.За огласе плаћа се, по простору
који заузму на петита 7, новчића
од реда за први пут, а за сваки
даљи пут по 5 новчића. За огласе
веће и на дуже вријеме попу-
шта се.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

„Глас Црногорца“ стаје:

За Црну Гору:

На годину ф. 4.

На по године . . ф. 2.

На четврт године ф. 1.

За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину:

На годину ф. 6.

На по године . . ф. 3.

На четврт године ф. 1. 50 нов.

За све остале земље:

На годину франака у злату 20.

На по године „ „ „ 10.

На четврт год. „ „ „ 5.

АДМИНИСТРАЦИЈА „ГЛ. ЦРНОГОРЦА.“

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

ЦЕТИЊЕ, 5 јануара.

Из телеграма у потоњем и пред-
потоњем броју нашега листа могли су
схватити наши читаоци тек ненадни
догађај на пољу међународне политике,
што је учинио велики утисак у поли-
тичком свијету; на треба да тај
догађај мало расвијетлимо.До инглеског посједа на дио
Африке, тако зване Канске земље, г.
1852 основана је Трансвалска репу-
блика, богата златнијем рудима и дија-
мантима. Простором обухвата 294.300
кв. километара, а становништво је г.
1890 допирало тек до 768.7000 душа;
али богатство земље привлачи у великом
броју Јевропљане сваке године све
више, и данас становништво ове
републике има бити много веће. Глав-
ни је град републике Преторија, која
је бројила назад пет година пет хиљада
бјелијех становника, а Јоханесбург,
који је од скоро заснован као насео-
бина броји давае већ 70.000 душа.Вели се, да је Инглеска бацила
око на ову богату земљу, која по лон-
донској конвенцији од г. 1884 у спо-
љашњем пословима зависи од Ингле-
ске; али пошто влада републике није
узимала у обзир ту конвенцију, без
икавог протеста Инглеске, сматра се
потпуно независном.У то долази глас изненада, да су
се у Јоханесбургу побунили неки прва-
ци, и на њихов позив, да им је при-
скочио у помоћ једно инглеско дру-
штво са 700 људи које је предводио
Џемсон, међу којима је било и ингле-
скијех официра. Отуда сумња, да је
и побуна у Јоханесбургу инглеско ма-
сло, и да је упадање Инглеца био по-
кушај, да се република анектира ин-
глеском посједу.Инглеска влада одма је била
издала наредбу, да се Џемсон са
дружином повуче натраг, али уз то је
он био разбијен; што је остало живо
од његове чете, било је с њим зароб-
љено. Цар Њемачки усљед тога теле-
графом је честитао пресједнику репу-блике Кригеру, што је успио да сачува
независност државну противу упадача,
без помоћи пријатељских држава, чим
је казао, да сматра упадај инглески као
покушај анектирања републике и да ре-
публика има пријатељских држава, на
које може рачунати. Ова честитка Цара
Њемачкога учинила је у Лондону вели-
ки утисак, ишпата мањи од утиска, што
је произвела позната посланица пресјед-
ника Сједињенијех држава Кливеланда.Инглеска влада наша се у вели-
кој неприлици послје пораза Џемсо-
нова; у први час она је осудила по-
ступак упадача; а пошто су били
заробљени морала је тражити за њих
милост од владе трансвалске републике.
Влада је ове републике тражила, да
инглеско друштво, које је учинило
овај покушај противу републике, надо-
кнади штету проузроковану и да се
из Африке удаљи не само Џемсон него
и први министар Роде, и изгледа да
је на то Инглеска пристала, јер Џем-
сон са дружином, који је био од вој-
ничког суда осуђен на смрт, предат је
инглеском гувернеру Канске земље.
„Могуће је, вели „Н. Времја“, да
инглеска влада наоди потребито, да
уклони у овај час сваки повод интер-
венцији Њемачке у ствари Трансвала.
И врло лако, да то чини једином
сврхом, да добије времена, док у
залив Делагоа приплије инглеска
ескадра. Кад ово јако бродовље ту
приспје, затворне приступ свакој
помоћи ъемачкој, и покушаји ингле-
ски пресједничења Трансвала пони-
виће се. Али се мора држати, да ни
у Берлину не дријемљу.... На сваки
начин за сада је оштри карактер тран-
свалског сукоба неколико ослабио, него
на дневном реду остаје раздражење,
што је у Инглеској изазвала честитка
Цара Вилхелма, и утисак, што је на
Цара морао учинити оштри до дрско-
сти одзив инглеске штампе.“О Божићу „Н. Времја“ добило је
телеграфско извјешће из Владивостока,
да из Пекина јављају, да је јапонска
војска коначно оставила лиантошки
полуостр. Порт-Артур су примили Ки-
тајски опуномоћеници. Влада Китајска
одма је отпочела обављати утврђења
и наоружавати Порт-Артур новијем
топовима.

ПОГЛЕД НА МИНУЛУ ГОДИНУ.

Година, што је минула, затекла је
Јевропу на међународном пољу у два
табора раздијељену. Равнотежа између
двојног и тројног савеза већ је била пот-
пуна. Инглеска је била слободнијех
рука. У томе долази Јапонско-китај-
ско питање. Јапонско-китајски рат за-
вршује се симонесекским уговором
мира, по ком Јапон добива лиантошки
полуострв у Манџурији, важан стратегиј-
ски положај између Китаја и Кореје, који
влада печелијским заливом.Интереси Русије, која граничи с
Манџуријом и Корејом, нијесу могли допу-
стити, да се тако Јапон утврђује на копну.
Такођер и колонијални и трговински инте-
реси Француске слагали су се са интере-
сима Русије. Све до симонесекског угово-
ра изгледало је, да је и Инглеска у спо-
разу са Русијом и Француском, али
на оће изненађење Њемачка приступи-
ла руско-француској дипломатској акцији
против јапонско-китајског уговора мира,
а Инглеска остаје усамљена на далеком
истоку, према су се биле Русија и Фран-цуска придружиле Инглеској у јерменском
питању, које је она била истакла баш за
вријеме јапонско-китајског рата.Усљед захтјева трију велесила Јапон
се морао одрећи лиантошког полуострва,
чим је руска политика на далеком истоку
знамениту побједу славила. Јапон је био
сузбијен са копна, а Китај је остао обве-
зан поглавито Русији, с којом на сјеверу
граница. Осим моралног угледа, што је
Русија тијем стекла у Азији, говори се
и о материјалној награди, што ће Русија
добити са стране Китаја. Русији је потре-
бита једна лука на југу; а сибирска жељез-
ница у велике напредује; и штампна ин-
глеска боји се, да Китај не уступи Русији
коју луку, па да је Русија не свеже са
сибирском жељезницом, што би инглеском
упливу, бродовљу и трговини ојетљив
удар нанјело.Тако инглеска политика јерменским
питањем, нарочито изазванијем, није ништа
Русији шкодила у Азији; а у Јевропи се
компромитирала. Русија и Француска биле
су уз Инглеску у јерменском питању, докле
су поднијеле Порти заједнички предлог
реформа у корист Јермена. Али страхо-
вити покољ у Цариграду, што су Јермени
тесенас изазвали, дао је знак по Малој
Азији дајијем покољима и немирима, који
још трају. Тако Порта није могла да при-
ступи остварењу примјенијех реформа.
Што више, изгледало је да ће наступити
ошћи покољ између Мухамеданаца и Хриш-
ћана у Турској, и јевропске велесиле
послаше велико ратно бродовље на исток
да уздрже мир, сматрајући Порту немир-
ном. Већ се говорило и о диоби Турске.
Али Русија, која је из самог почетка у
јерменском питању радила као пријате-
љца Султанова, успијела је да рашири
тај облак, што се био скупио над Цари-
градом. Уз Русију је осим Француске и
Њемачка била у овом питању.Ово пристајање Њемачке уз Русију
и Француску одузело је тројноме савезу
пређашњи значај. Факт је да се старо
пријатељство између Берлина и Петро-
града понавља без уштрба француско-
руског пријатељства, које је било прогла-
шено у Паризу од стране владе савезом,
баш за вријеме класке свечаности, на коју
је дошло француско и руско бродовље
заједно, на очиглед ту окупљеног бродовља
тројнога савеза. Послје тога ъемачки
кавцлар књаз Хохенлов одио је у Петро-
град, а књаз Лобанов-Ростовски у Париз
па из Париза у Берлин. И ми видимо и на
дјелу Њемачку са Русијом и Француском.
Кад се имају пред очи саме провинције,
што је Њемачка отргла Француској, онда
се не може схватити ови нови тројни савез
на дјелу; али ми видимо да се интереси
велесила простиру преко свега шара зе-
маљскога, и ту се узајамно могу навнађи-
вати. Ове године већ је Француска на
Мадагаскару учврстила своју власт, без
противљења велесила, ма да је у почетку
француске експедиције инглеска штампа
била прилично узнемирена. На мисирско
питање још висе нерјешено; такођер и на
Мароко јевропске државе будно и сурв-
љиво гледе. Африка је уопће данас отво-
рено поље појудима јевропских веле-
сила.Посред притиска међународног бро-
довља на Цариград, у којој су акцији
Инглеска и Италија предвачиле, једној и
другој изненадни догађаји задају бригу на
другој страни. Италијанска колонијална
политика у Африци изазвала је рат с
Абисинијом, који је отпочео чоразом ита-
лијанске предетраке код Амбаладе, и нова
година га је затекла у пуноме јеку. Ин-
глеска колонијална политика пак у Аме-
рици изазвала је сукоб са СједињенијемДржавама, по коме се држало, да је рат
неизбежан, а још се не зна како ће се
ријешити венецуелско питање. На сваки
начин, или ће Инглеска поустити и призна-
ти границу венецуелске републике, или ће
рат ријешити то питање. Уз то надлази
трансвалско питање у јужној Африци.
Инглеско оружје прелази границе тран-
свалске републике у помоћ бунтовника.
Трансвалска влада разбија инглеске упа-
даче и поковава своје бунтовнике. Цар
њемачки честита пресједнику трансвалске
републике, што је успио, да сачува неза-
висност Трансвала. Инглеска штампа уз-
мље то царско честитање као знак непри-
јатељства према Инглеској. И трансвалско
питање с новом годином доноси нове бриге
Инглеској.Тако Турској помоћне ови ненадни
догађаји, да сама у својој кући управља,
без интервенције велесила, које су биле
похитале неопозване, да јој оне помогну....На Балкану све ствари зависе од
оће политике велесила, која свијетом
влада. Бугарско питање још стоји нерје-
шено, усиркоме промјене која се збива
оставком Стамбулова, и његовом смрћу.
Бугарски народ тек се ослободио овога
тиранина, обрнуо је погледе на Русију
али Русија не признаје званичну Бугарску.Из Бугарске се покушавало, да се
подигне устанак у Македонији, те да се
заједно са јерменским питањем изнесе и
македонско, што довољно открива мутне
наворе ове струје; али је Порти пошло
за руком, да уздржи ред у Македонији;
а бугарско питање, које се ушла Русији,
стала је на пут даљој агитацији.Покушавало се и на Крети, да се
подигне устанак, у свези опет са јермен-
ским, али Грчка, која стоји чврсто уз
Русију и Француску, није потпомагала тај
устанак, и Порта је мудро политиком
успијела и ту ватру.Тако је Турска царевина дипломат-
ском помоћу Русије и заплетима у којима
се нађоше Инглеска и Италија, савладала
кризу каква јој још није до сада прије-
тила; облаци, што су се били накупили
над Цариградом, мало по мало разилазе
се; и опасност рата, која је у октобру и
новембру пријетила с те стране, ишчезава.И нова година затијече Јевропу у
новијем међународнијем односима још са
свијем неопредјеленијем, осим чврстога
савеза руско-француског, који за то зау-
зимље владајући положај.

ДОПИСИ.

Подгорица, 1 јануара 1896. — (Ново
љето.) По уобичајеном реду — друштво
подгоричке читаонице, држало је своју
главну сједницу 31 децембра пр. године у
вече и ту је исечело те испратило стару,
а дочекало нову, — дај Боже, срећну нову
годину.Друштвеним рјешењем, управа чита-
онице час је имала, да позове привеме-
ног заповјед. војничке школе г. кап. М.
Божовића, са цијелим официрским тијелом,
— којем позиву радосно се одазваше и
корпоративно дођоше и увеличаше скуп
друштвене сједнице. Заста у овом крат-
ком времену не могуће ми је описати —
ту киту — те наставнике младе и прве
стајање наше војске — какво поштовање
и популарност добише — међу грађанима
ове вароши, — напомињем да их и ове
ноћи друштво прими са највишим усхиће-
њем — гледајући те узор момке, онако
дивне онако свестрано образоване. За ови-
јема друштво је позвало своју домаћу киту
омладине — цјевачко друштво „Бранко“,
које је својим вотаљним цјевачњем, разних
комета српских цјесаму веселило публику
— што нека њима и њином наставнику на
част служи.Како је наш г. предсједник био осу-
тан из мјеста, то је било ријешено да

само буде ријеч о управи и о упису чланова, те је попис чланова пошао доста дјелимично редом, а друштво једногласно ријеша да у управу остану исти чланови заштите године, — бива: за предс. проф. Ф. Јерговић, за друштвеног севр. г. С. Раичковић, за библиотекара г. Јагоша Велимировића, а и савјетници су исти остали, само је једно управљено мјесто попунио шеф олд. телеграфа г. Стево Вујановић.

Сви весели, сви радосни дочекали су у пјесми и играци дванајести час; вријеме је било и здравичама и сад се дигао наш дјачки бригадир артиљерије и управитељ топништва г. Јово Мартиновић, и прау здравичу нашо за драгоцјени живот и здравље Његовог Височанства Књаза и Господара; — у дугом свом говору напоменути да је Црна Гора доживјела под срећновладајућим Књазом Господаром, — напомињао је између осталог и оно најглавније што нам донесе год. 1895-та то је епохални догађај војничког унапређења и велики дар, великога покровитеља; дар је ова силесија оружја и муниције — што посла Цар Славјанства — Цару јунака и тејем даде Господару Црне Горе и његовим горштацима двоструку снагу. Говорио је у неколико пусти прекидат бурним одобравањем а на завршетку заори се: „живио Цар Никола“, „живио Књаз Никола.“ За тим је устао млада учитељска снага г. Ст. Марковић и нашо за здравље Његовог Височанства Књазице Милеве, те узор Мајке — Владарке, — начем је публика са одушевљеним узвиком „живио!“ Сад је устао интелегентни официр и жив говорник г. поручик Н. Митровић и ријечима пуних значаја од стране официрског тијела и младог војинства нашо за дуг живот и здравље Његовог Височанства Престолонаследника и љубленог шефа стојеће војске, у којој нехотећи износити уворите врлине дичне среће Узвишених Родитеља — наздравно је узвишеним и племенитим идема његовим; — говор је похрањен са најодушевљенијем клицањем „живио Његово Височанство Књаз Данило“!

Даље је нашо г. бар. Ст. Раичковић Његов. Свјет. Књазу Мирку, као В. Војводи Јетском и покровитељу овог друштва — чему се публика одазва громогласним клицањем „живио!“ За тим је један из управе прочитао честитку којом је друштво честитало ново љето своје Великом покровитељу и која је одмах жици дата. Наша пјевачка дружина „Бранко“ попраћала је сваку здравичу сходном пјесмом и тако провело се до једне посље поноћи — растајући се, целивајући се, поздрављају један другога новим љетом.

Не могу а да не речем да смо нешто и жалели а то је жалост и штета што наш окр. начелник у особи г. Јов. Лазовић није могао присуствовати сједници усљед његове болести.

М е д у а ц .

Ј е з д и м и р .

Улицы, 29 децембра 1895. — (Вријеме, здравље народа и рад.) — Има већ три четири дана, да непрестано душе јаки сјевер, не да ока отворити. Зима је одвећ

велика, али разумје се за нас, који смо научени на топу, благу приморску климу.

У петак 29 истог уз помагани сјевер поздравил нас снјеж са добродошлицом, кажујући, да је наступило доба његово — зима. — Сјевер са снјежком трајао је цео дан, но блага приморска клима не допушта, да на њеном земљишту отпачиве; као да би хтјела рећи: хајде, брате, овдје ти нема мјеста! Заиста и нема; пада све једнако, али у исто вријеме једнако се и топи. Нема му мјеста, нехоће га шипражи доворикови и зеленикови, не хоће га маслинове гране, не хоће га тице селице и уопште нехоће га улцијска природа, јер вријеме је, да нам још кроз неколико дана миомирисја љубичица помоду главу, те да нам каже: освану прољеће! Еј, из што учини данашњи снјеж?!

У једанајест сати прије подне изађем у варош, ту имам шта виђети; све затворено, нема живе душе кроз варош без особите потребе; трговци затворили дућане, малко врата отворили, а унутра у половину ламе од петролије или на зато удешеном тагару, наложили ђумура, узели обућу, на ноге паре прво огњу и тако ужи вају прискрјујући црне кафе из филдана и чекајући ако коме дође до потребе, да им се пријави куповцом.

Што си затворио болан — викнем — излази да продајеш!

Што ћеш — виче он. —

— Изиди ти, пак ћу ја знати што ћу. —

— Неможем, да изидем, има снјеж шум — (много).

Пођем код другог исто тако, код трећег, тако; пошанили се од снјега, ненаучени на зиму, на им за чудо, што одједном нашта таква зима. Досељеници у струцице зногнуте врше своје потребе и не јадикјујући, а старосједиоци у капутима по два прста дебелим, јачу и вичу, молећи Бога да ови кјајет престане.

Здравље народа повољно је; ријетки су случајеви смрти и према броју становника сасвим незнатни.

Скоро три мјесеца, да је отпочет рад на великом каналу, који одводи воду из Зогањског блата у Јадранско море. Канал је исти и прије постојао, само се сад шари и дуби. Стари мост на каналу разрушен је, а нови подигнут, који је на удеснијем и стајнијем мјесту него пређашњи. Изгледом рад овај, који и сада једнако траје, допринијеће неизмјерно користв овампомњем народа, пошто ће се земље за сијање на вријеме отворити. То је још данас очигледно, јер проише год. ће је данас вода 10 см. висока, бијаме 3 метра. Свак ради за своју корист на поменутом раду, али, пошто је била неродна, сваком се и плаћа благодарјећи очинској бризи и старашу нашег Узвишеног Господара за свој народ, који нигда не пропушта прилику, кад је Његова милост нужна, на ни овог пута.

За сад оволико, други пут опширније.

Варна, 14 дец. 1895. — На Варненски пристан рађа је отпочета ове год., која се има довршити у шест година за дванајест милијуна франака. Предузимачи

крвничке куће у Кутима, али им освета није за руком испала, но напротив чета је зло прошла.

Трећа је чета Михајла Мирова — Станишића, из Винића, која је такођер одица на освету Јездимира.

Ове чете незнајућ једна за другу, сукобе се око крвничке куће и побију се у поноћи.

Велиша Машов — Станишић, из Винића, у чети Михајла Станишића, погинуо је у овом поноћном сукобу. У том моменту чете се разбежу у гору куд ко може.

Крвник Велишини мислио је да је убио крвника Јездимира, а четовођа Михајло Станишић мислио је да му је Велиша погинуо од крвника Јездимира. „Зли зље погинути“, вели св. писмо.

Освета Велишина. Жупљани села Кута, око свога мудрог војводе Илије Бојовића, знајући, да Винићани траже освету, сазову међуплеменски суд и пред њим се оправдају да су невини за крв Велишину.

Порота племенских кнезова Бјелопавлића сватвине околности утичуће у смрт Велишину, — окриви самог четника Михајла Станишића, и осуди: да Михајло плати крв Велишину, по обичним законима оног доба: са 333 талијера. Ову пресуду уважио је и врховни земаљски суд Петра II Њеуша. И пресуда је извршена.

Цевини четовођа Михајло сам је знао да је невин, иначе сваки је мислио да је он крвник Велишини. Михајло молећи Бога да му објави крвника Велишина, по обичају оног доба, крене три куме (3 колијевке) и понесе их по племену Бјелопавлићу, од једног до другог села, од једне до друге куће, нудећи свакоме Бога и св. Јована са три кумства: да се каже ако је крвник Велишини, или ако зна ко му је крвник! И да му опрашта крв Велишину, и пред Богом и пред народом, само да му тај кум скине биједу са невинне му душе! Али све без успјеха.

су: г. г. Михаловски и Карабетијан. Виши дио рађе је од камена, који се ваде и ломе, за коју су радњу најспособнији наши људи. Од почетка рађе у 7—8 мјесеца дошло је наших радника око двадест због ње, на празно, јер се не примају на тој радњи ко чисто нашим језиком говори и без плате да би радио, благодарјећи једном Далматинцу, који је настојник над радницима; примљени су за сад тронца: настојников брат, рођак и један пријатељ.

А наш Црногорац ниједан нема. Но који замоли за рад, врате га на предпријемача г. Карабетијана, а овај јави полицији, да га затворе или проједу. На што буде ушаћен и знасти да Бог опрости ни крив ни дужан, по коју ноћ у затвор. А кад виде да је прав дању му слобода.

Да неби се и даље трошили наши радници и вријеме губили, долазећи овамо, ово ви јављам, а на част онога, ко се о томе пита.

Нико Ђурашић.

Књижевност, умјетност и просвјета.

(„Зора“ у Бечу.) Пресједиштво „Зоре“ саопштило нам је сљедеће: Академско литерарно друштво „Зора“ у Бечу прослављајући српског просветитеља Св. Саву, прославља сваке године и кога од српских великана. Ове године „Зора“ је изабрала за свога слављеника Србина, Лицијанина Николу Теслу. Овај избор није потребно ни мотивисати. Тесла је један од највећих Срба, Теслом се цијело српство поноси, Тесла је углед и символ генијалности Српског Школарског Омладини. Изабравши Теслу за свога слављеника, „Зора“ је на најљепши и најдостојанственији начин Николу Теслу изабрала као најдостојнијег сина свога народа.

Прослава Св. Савска састоји се из службе Божије 14 јануара, 15 је у сали „Konacher“ концерт са играчком, а трећи дио прославе је „комере“ који ће се у најкраћем року одржати. Чист приход од ређен је „Друштву за помагаче сиромашних Срба на Великим школама у Бечу“ и друштву „Зори.“

На ову свечаност не можемо сву браћу Србе да позовемо, као што смо жељели, с тога молимо да нам се то не замјери; ако би који жељео да му се позивница пошаље, молимо да нам се то јави! (адреса, на коју се и добровољни прилози шаљу јесте: Zora I. Universitaet Wien). Напонос се обраћамо бив. члановима „Зоре“, да они по могућству што приложе, и да у својој средини, у којој живе, за „Зору“ што учине, тиме ће најбоље доказати да се свога ђачког живота сјећају а и оних сиромашних једноплеменника својих, који из свих крајева Српства на бечким школама довршују своје студије.

Одбор за Св. Савску прославу ради по својој могућности, да прослава што достојније и љепше испадне. Исти је убеђен, да ће у свима крајевима Српства потпору наћи.

(Читаоцима и претплатницима „Дела“) „Дело“ ево наврши и другу годину свога

живота. И при свем том што ни у овој другој години прилике за успјевање у једном оваквом предузећу нијесу биле много повољније но у години његовога постанка, „Дело“ се ипак не само одржало у животу већ је и проширило круг својих читалаца и увећало број својих сарадника, што је свакојако добар знак и за његов већ стечени глас и углед и у српском па и у цијелој јужној словенској свијету.

Уредништво је „Дело“ ријешило да свој посао продужи, пуно наде да ће у име Бога сваком годином резултати постигнути бити све љепши и све кориснији, ако само буде трајно налазило довољно одзива у српске читалачке публике. Оно се с тога и обраћа на завршетку друге године молбом на своје већ сталне пријатеље и на своје досадашње читаоце, да се претплате на „Дело“ и за ову трећу годину, као и да се заузму да се број претплатника и увећа; јер што буде обилнија претплата, „Дело“ ће моћи све боље и пуније одговарати својој задатку.

Цијена листу и услови за претплату остају исти:

За Србију на годину 16 динар, на пола год. 8 динар, на три мјесеца 4 динара. За ђаке на годину 10 динара.

За иностранство на годину 20 динар, на пола године 10 динар, на три мјесеца 5 динара. За ђаке на годину 14 динара.

Поједине свеске продају се по два динара.

Претплата се шаље г. Стојану М. Протићу, власнику „Дела“.

18. Децембра 1895 г.

Уредништво и власништво

„Дела“.

(Љубитељима лијепе књижевности) да наступајући зиму сезону и дуге ноћи брзо и јединио вријеме прекрате, препоручује ову zgodnu прилику да се сваки може користити и доћи до лијепе збирке књига за врло малу цијену и то:

1. Серија 20 ком. разних одабраних књига. 1. Биљешке у раду коњичке бригаде у рату 1885 г. 50 н., 2. Жубори и вихори пјесме Шапчанина 2 ф., 3. Напе одјело од Миловановића 30 н., 4. Породични живот књига о васпитању за родитеље и васпитатеље 60 н., 5. Српске народне приповијетке по Банату 90 н., 6. Приповијетке М. Глишића 1 ф., 7. Муж госпође Де Соланжовића Емила Сувестра 50 н., 8. Уста госпође Х*** од Адоа Белоа 150 н., 9. Краљичин осмијак 40 н., 10. Сито и решето хуморист, списи Стевана Ј. Јевтића 150 н., 11. Истинске приче Драгашевића 1/11 3 ф., 12. Приповијетке К. Миксета 150 н., 13. Силазак с престолоа роман из живота Балканских народа 1—25 св. 5 ф., 14. Грчки учитељ Сократ 30 н., 15. Врањска Бања и њени суморновити извори 50 н., 16. Општи народни адвкат збирка објашњење закон. прописа са разновр. примјерима и саставима за све потребе 3 ф., 17. Школовање у Србији од Карића 1 ф., 18. Нервозност написао Др. Мебиус специјалиста за нервне болести како се лијече и уклањају и од куд поти-

имао. Пеша се одма сјетио лунска да је то Шћепан, и у том правцу он по јутарњој роси нађе траг вољу, који га доведе таман до куће кума Шћепана, и нађе га дома, и повиче Пеша: „што ме покраде куме, да од Бога нађеш и од св. Јована, што ми кућу ископа, Бог твоју ископа.“

Шћепан је најприје одрицао, а после се почео спрдати са сиромашом Пешом. Пеша се смрјне пред очима на потегне иза паса малу пушку и сиреше је Шћепану у ред срца, и Шћепан паде мртав. И Пеша знајући каква га освета чека, није се свртао дома, но преко горе и планине утече (ускочи) у Жупу (Нишицку), хо су му и сада потомци.

Освета. Јако браство Павковић од 300 убојника, завојшти на село Виниће да га затре, у освету за Шћепана. Винићани притече у помоћ сусједно село Шобајини, и позатварају се у тврди кулама и метеризма око кућа, за одбрану од нападача. Војска Павковића стигне под Виниће, око цркве св. Спаса и ту се улогори. Војска очекиваше кнеза Милосав, који је на путу био. На скоро стигне и добри кнез Милосав, и повиче: „А, чујте браћо Павковићи, ко данас онали пушку на крвнике мога брата Шћепана, одговараће пред судом господара земље. У име тога, натраг море, које Павковић. А ко буде крив платиће суду.“

Крв је умирена. Мудри и Миродубиви кнез Милосав бјеше помоћник племенског капетана попу Петру Павићеву, а добро га је познавао и господар земље Петар II. По тако добрим околностима и по својој доброту, претече Милосав напо рени братски сукоб, да се племе између себе не покоче, као што се у ова времена то често догађало. Господар Петар II. пресуди: да крвник плати крв Шћепанову законском цијеном 333 тал. Недостатке плате допуњају рођаци.

чу 3 ф., 19. Српски књижевници од Кла-
јића I/IV 1:20 н., 20. Топлота је извор
животу на земљи од А. Матића I/III 90 н.,
21. Старо и ново доба од Крашевског 70
н., 21 књига вредност 29:30 сада само за
12 динара.

II Серија 10 ком. разних одабраних
1. Историја цивилизације у Инглеској I/IV
10 ф., 1. Приповијетка мојој кћери од
Буџа I/III 2:40 н., 1. Један поглед на шко-
ле, од Др. Лазе Стефановића 50 н., 1.
Радничка библиотека од Љуб. Ненадовића
50 н., 1. Сјеверна Стара Србија с картом
Николајевића 2 ф., 1. Милош Обреновић
или поглед на историју Србије 1 ф., 1.
Основи прифатног међ. права од Ј. Ава-
кумовића 2 ф., 1. Посљедни дани Јаничара
од Мавра Јокаја 2 ф., 1. Из Биоградског
живота, припов. С. Матавуџа 1 ф., 1. Бу-
лићи и увоци пјесме змај Ј. Јовановића
80 н., 10 ком. књига вредност динара 22:20
сада само за 10 динара.

III Серија научне и забавне књиге
1. Дјела Ненадовића 1—13 (ново издање)
12:50 н., 1. Иван Карачек, криминалан
роман 3 ф., 1. Ускок приповијетка из црно-
горског живота од С. Матавуџа 1:50 н., 1.
Нана, роман од Емили Золе са сликама
3:50 н., 1. Из народа, приповијетка из
српског живота 80 н., 1. Први листови.
Записници кривични догађаја I/VI 3 ф., 1.
Патње под облацима и над облацима 0:70
н., 1. Велика Народна лира са 1600 пје-
сама 3 ф., 1. Пусто острво, роман Жила
Верна 1:50 н., 1. Са Јадрана приче С.
Матавуџе 1:20 н., 10 комада књиге вре-
дност дин. 30:60 сада само 15 динара.

Највећи и најбољи избор књига за
дјечији свијет. Препоручује родитељима и
пријатељима младежи најбоље најкорисније
највјештинје поклоне о наступајућим праз-
ницима који су ради двадесеторо дјеце
орбодовати за врло мали новац и то: I
Серија за ученике и ученице I и II раз.
основне школе 4. Свеске Дјечије радости
са сликама у боји 1/4 1 ф., 5. Свеске Дје-
чије радости са сликама у боји 1:50 ф.,
1 Шала и забава са сликама у боји тврдо
уезано 1:50 ф., 1 Сердар Јанковић Сто-
јан 30 н., 1 Заповјести Господње 20 н., 1
Милутин сјев од Јевтића 60 н., 1 Најода-
браније Народне Приповијетке 50 н., 1
Животињак слике у боји I и II свеака 80
н., 1 На појутарије Св. Саве 20 н., 1 Дру-
гарице позор. игра у 1 чину 40 н., 1 Све-
тосавске разне пјесме и декламације о Св.
Сави 30 н., 1 Старина Новак 30 н., 1 Цар
Лушан 30 н., 20 ком. разних књига права
вредност дин. 7:90 сада само динара 3:50.

V Серија за ученике и ученице III
и IV разреда основне и више школе. 1
За дјечије срце са бојадисаним сликама
90 н., 1 За Мали свијет са бојадисаним
сликама 90 н., 1 Предраг и Ненад Припо-
вијетка из Српске прошлости 80 н., 1
Двије лажне златице Приповијетке 60 н.,
1 Персијске Батне 50 н., 1 Вријеме је
новац Приповијетке Хомаина 60 н., 1 Из
мирилице позорница игра у 1 чину 30 н.,
1 Албум природни слика 70 н., 1 Одабране
Српске народне пјесме 50 н., 1 Босиље
пјесме за младеж 50 н., 1 Пјесме о све-
цима 40 н., 1 Српске народне Приповијетке
90 н., 1 Неколико приповједака за српску

III. Погибија војводе Ђока Војводића.

Било је то, по причању људи који
то памте, око 1836 г., кад је погинуо
знатни и добри војвода Ђоко Војводић, у
Жупи (никшићкој) од српске руке и пушке.

Пошто су Турци разурнали и разседили
гласиту Требљесу 1789 г., избјегао је из
ње требљешки војвода Ђоко са својим
старим оцем војводом Јованом, и као ускок
у Црној Гори наставио се у Бјелопавли-
ћима, у селу Драгићевина, под брдом и
ман. Острогом. Ту је живио с фамилијом
на баштину манастира св. Луке, преко 30
година. Одатле је витешки војвода често
дизао чете од Вражогрмаца и Бјелопавлића,
и војштво на Турке, највише на град
Никшић, светио своју многу браћу, која
изгинуше за драгу слободу у крвавим бор-
бама с турцима, и светише огњиште своје
драге и славне Требљесе, српске Троје у
Црној Гори. Између многих догађаја само
ћу један примјер освете навести овдје, у
кратко.

На средини племена Жупе, у селу
Миоље поље, сједили су потурци Веризо-
вићи, њих око 10 кућа. По предању, њихов
прађед бјеше неки у боју заробљени Ник-
шић, кога су млого потурчили у Босни.
Па тај се потурченик поврати међу рођа-
цима, и ови га приме и населе међу њима,
што но се каже: „брат је мио које вјере
био“. Рођаци мислише да ће се потурци
опет покренути. Али он нехтејше, но остале
у мухамеданској вјери, и кроз сто година
наплоди се од њега десетак кућа, које
жуљанима тешке посташе, и они би њих
били истјерали, али нијесу смјели од царске
силе.

Војвода Ђоко Војводић наговори сер-
дара Михајла Бошковића и старешину ман.
острога игумна Петронија Дамјановића, те
ови сакупе 400 убојника Бјелопавлића,
дођу у Жупу и околе турке у селу Миоље
поље, и запријете им: да бјеже у град
Никшић, ако им је мило још да живе.

младеж 90 н., 1 Пут у Јерусалим 80 н.,
1 Милош Обреновић 1 ф., 1 Слике и при-
лике од чика Стеве 90 н., 1 Прва Цеси-
кинова молитва 50 н., 1 Дјечија библиоте-
ка 50 н., 1 Дођи добро дошао 30 н., 1
Декламатор-збирке одабраних Декламација
70 н., 20 комада разних књига вредност
динара 13:20 сада само дин. 6:50.

За Г. г. Учитеље и Наставнике ријет-
ка прилика: Просвјетни Гласник, година I.
Свеака 1—16 за 1880 год. Цијена 12 дин.
Сада само дин. 8. — Љубитељима музике,
20 ком. разних нота за гласовир пјесма
игара, маршева и салонских комада, права
вредност 30:50 дин. сада само 10.

Наруџбине ваља слати уз припослат
новац или уз доплату на пошти Књижиари
А. Пурића у Биограду која ће сваку пору-
ку брзо и тачно оправити, поједине књиге
ако би купци имали могу се замјенити.

КЊИЖАРНИЦА

А. Пурића

Дубровачка улица бр. 60

(Позив на држање листа „Славе“) Доконали смо да у име Божје кренемо по-
времене лист „Славу“, чији је програм
самим именом казан. Њему ће бити задат-
ка да гаји и негује стари традиционални
дух српски, који се под навалом називи-
културе успавао, да не речемо и ослабио.
Непобитна је чињеница да је некадашњи
врлина и одлика, које крашћу Србина,
сваким даном све мање, а да се матери-
јалистички дух све већма снажи, који при-
јети да уништи и посљедњи траг завјетних
идеала наших.

Наше су куће престале бити васпи-
талиштем народнога духа. Дошло је вр-
јеме да стари српски дух, који смо некад
с материјалним мишљом добивали, учимо
и црпимо из мртве књиге мјесто толиких
родитељских усана. Наша неколика књи-
жевност треба да гредје том смјеру, да
тај недостатак накнадн, па за то нека је
гријех на душу свакоме књижевном после-
нику, који инако ради, разривајући и тако
малакоали дух народни.

Ваља нам све силе напрегнути, ако
нам буде могућно, повратити оно, без чега
нема дјела ни живота, а што је до прије
неку десетину година тако сјајних резул-
тата доносило. Ако и кад, а оно је сад
најпотребније спремати и оружати народ
најмоћнијим оружјем: одушевљењем за име,
вјеру и језик свој, три највиша идеала
народна, која је тако лијепо истакао први
митроносијски пјесник наш. Тек уз то духовно
оружје и физично добија своју потпуну
вриједност.

У увјерењу да смо погодили прави
пут, латисмо се овога посла. Славни Не-
мањин град Ниш, и по географском и по
етнографском положају свом, заслуживао
је овакви лист и раније, и подеснији је
за њ од свакога другог мјеста. Ваља нам
се само обазрети на сусједну браћу нашу,
која стварају центре својега рада на самим
међама наше државе и служиће се сло-
бодном комуникацијом пуштају своју про-
паганду кроз слободну српску државу да
би одродили остале наше неслободне срп-

ске земље. Ово је други разлог, који правда
потребу овакога листа баш у Нишу, а
тежиште нашега смјера види се из самога
имена листа, коме је девиза: гдје је Слава,
ту је Србин.

„Слава“ ће се трудити да износи
пред српски народ богатих духовних ђако-
нија, и да му буде на помоћи, као и онај
свети чин његов, чије име она носи. Она
ће доносити лијепе и идеалне слике из
прошлости српске, које подижу и јачају
дух, кратким слогом и популарним језиком.
Пјесме и краће приповијетке истога смјера
такође неће изостати. Упућиваће на стари
српски карактер и врлине породичне, дру-
штвене и јуначке, представљене у нашим
неошчењеним народним умотворинама. Раз-
бијаће заблуде о вјерским и дијалектичким
разликама у народу; упознаваће крај с
крајем у погледу географском и етнограф-
ском, већином у облику путописа, и раз-
вијаће љубав к путовању по српским зе-
мљама. Велику ће пажњу обратити и
народним умотворинама и обичајима, осо-
бито објављивању нових из ослобођених и
осталих јужних и источних крајева нашега
народа, молећи за то у напредак г. г.
учитеље и свештенике.

Особити ће дио бити посвећен пре-
гледу српских земаља, а тако исто и дио,
у ком ће се, препоручујући слогу балкан-
ским народима, бранити начело свакоме
своје и српски народни интереси. Посљедњи
ће дио доносити кратке препоруке добрих
књига и друге књижевне и културне новине,
занимљиве и корисне по народ. Једном
ријечју: сва би тежа била уложена, да
лист постане права народна читанка.

Објављујући овај свој смјер, молимо
сву господу књижевнике наше (г. г. настав-
нике и свештенике посебно) да сарађују, а
свакога брата Србина и сестру Српкињу
за претплату.

Лист ће излазити мјесечно у повеза-
ним свескама од три табака, и стаће за
Србију на годину само 4 дин; за све остале
земље 6 дин. Буде ли одзив бољи, лист
ће излазити и двапут мјесечно и са сли-
кама, јер је сва претплата намјерена листу.
Листу је излажење обезбјеђено, пошто
потписани не само не траже никакве мате-
ријалне добити, него су вољни поред умних
сила пријети и материјалних жртава. На
народу је да нас разумије.

Жељети је да се у сваком мјесту
нађе српска душа, која ће ма најмањи број
поузаних претплатника сабрати, а на г. г.
учитељима је да се постарају да у свако
село допре бар по један број. Рок прија-
вљивања је до 10. јануара 1896. год; лист
ће се слати само пријављенијема, и ко
дизе буде платио бар за прво тромјесече.

Све рукописе ваља слати уреднику
г. Миливоју Башићу, проф. нишке гимн; а
претплату благајнику г. Мићи Ивковићу,
пензион. учитељу.

Прва свеска изићи ће у половини
јануара 1896. год.

Моле се сва уредништва српских
листова да овај проглас, бар у изводу,
одштампашу.

Ниш, 20. децембра, 1895. год

Мих. Марковић директор, Ж. Брако-
вић члан духовнога суда, Др. П. Ђорђевић

Расељени Требљешани настањени у
Морачу горњу као ускоци, често чете отуда
дизаше на турке коланшнице, а највише
на град Никшић, светише своју незаборав-
љену мајку Требљесу.

У то доба изађе на глас Аго Ишти-
јаревић из Никшића, као четобаша, који
Србима често племе Јануе носаше. Он вјашо
с четом кроз племе Жупу против ускока.

Перо Војводић поручи у Црвенице
четовођи Нешку Спасојевићу Контину, у
Понију, те овај дође с четом у Жупу, с
својим и Перо пристане, тајно, и прикрију
се у гори Градини, источно више мана-
стира, да чекају повратак турске чете
Иштијаревића.

Једне ноћи по вечери врнула се чета
турска и законачи у селу Ливеровићима,
у обор кнеза Јована Кнежевића — Ливера.
Највише за то, јер је казан некако испи-
веву ракију, те се потурцие лакомо напнију,
и пијани од неког бијесе опале неколико
пушака. Пушке чује сва Жупа, и трчећи
тамо одма дознаду шта је. Ту дође и
остарели војвода Ђоко те је укорио чето-
башу Иштијаревића, за непаљачи му по
стужак што узнемирује мирно племе Жупу
са провођењем чете на Врђане, и пуцањем
пушака у поноћи. Протествовао је и обор
кнез Јован. А за чету Нешкову још нико
није знао.

Нешко с четом у гори чује прасак
пушака и жагор људи у Ливеровићима, и
поћу тамо. Пошто се стинају Турци у
кући, Нешко се поине другу с рамена на
прозор од куле кнежевне, и угледа око
огњишта већ носале Турке, а Аго сједи
крај ватре и пуши на дугачки камиш кне-
жев, срце киву и разговара се са 2—3
човјека. На Ага је ерлијско чојано одијело,
добре токе и сребрно оружје, и познавао
га Нешко као и Перо војводић.

Нешку заигра срце од радости, па
наслони свој поуздани јеведрар на прозор
и опати на Ага, и погоди свој циљ, и Аго

лекар, П. Аршинов, Св. Ранковић, Др. М.
Лукић, М. Башић, М. Ивковић, П. Соколо-
вић, Р. Агатовић, В. Павловић наставници.

(Листови.) Новемб. свеска „ДЈЕЛА“
изашла је са овим садржајем:

Двије Хајнеове, пјесме Змајевине.
Тринајести, приповијетка Бранислава
Ђ. Нушића.

Ловћену, пјесма Новиде Ј. Николића.
Наши трговински уговори, од Дра.
М. Ђ. Миловановића (свршетак).

Посље симфоније, пјесма Р. Ј. Одавића.
Он? написао Ги де Монасан, с фран-
цуског превела.

Ја питах... пјесма Јуније
У очи револуције 1848, у Угарској,
од Др. Драг. М. П.

Слободи, пјесма Јеф. Р. Шантића.
Прича о Сими Ступици и селу Вра-
чима, написао И. П. Вукићевић (свршетак).
Једна глава из историје јужнословен-
ских језика, од В. Јагића.

Суморна мисао, (Јован Гаврило Сјада),
пјесма С. Д. Миљковића.

Политички преглед, од — Љ —
Друштвена хорника: Попис становни-
штва и домаће стоке у Србији, 1895 г. од
С. М. П.

Слава умјетности оцески пролог у 3
слике, написао Стјепан Милетић.

Критика и библиографија: Archiv für
slavische Philologie unter Mitwirkung von
A. Brückner (Berlin), J. Gebauer (Prag), C.
Jureček (Wien), A. Leskien (Leipzig) W.
Neefring (Breslau), Stojan Novaković (Bel-
grad), V. Oblak (Graz), A. Wesselořsky (St.
Petersburg) — herausgegeben von V. Jagić,
Siebzehnter Band, 8^o 640 стр. (2 свеске),
Berlin Weidmannsche Buchhandlung, годиниња
цијена 20 марка, реферат С. Н. Т.

Десет Степан Лазаревић. Историј-
ска расправа написана, Мат. Станојловић
и Мил. Ј. Гајић. Ову је расправу награ-
дила општина биоградска са 400 динара.
Издање општине биоградске. — Биоград.
Парна радикална штампарија. На 8-ни, 2
л. и стр. 267. Цијена 1,50 дин. Ст. Ста-
нојевића.

Almanach de la question sociale pour
1896 sous la direction de P. Argyriadès
Paris реферат С. М. П.

Браћа реферати.
Виђенско.

Ћ Александар Дима Син.

Једно писмо Александре Диме.

— Изашао је 21 број „БОСАНСКЕ
ВИЛЕ“ са овим садржајем:

Пјесме: Сјелан ли се, од Божидара.
— Тине, с четком М. — Ти одлазиш, од
Љубице. — Приповијетке: Срце ил' диге-
рице? једно сакато разглаголетвије, од дра
Казбулбуда — Увешени примјер хришћан-
ске љубави, написао П. Ђеков. С руског
превео Рад. С. Кнежевић. — Поука: Узроци
са којих је економска политика српских
краљева старо српске државе била полити-
ка слободне трговине и њена сменитност
за оно доба, од Мих. С. Полићевина. —
Узимање тона са града спушњака, од Арпа-
уга Палабарда. — Српске народне умотво-
рине: Јанковић Стојан и од Главача Мујо,
јуначка нар. пјесма, забиљ. М. П. Јанковић,

мртав паде на огњишту. Ага је уби-
ла синдрлија из цеофердара и пролетинши
крозањ убије старог војводу Ђока.

Потурцие чувиш грмљаву пушке про-
мисле да им Жупљани ударише, па по
помрчани сви избјеже у гору и утеку у
град Никшић. Грађани се одма сви вој-
ском крену и похитају на освету у Жупу.
Али се залуде кад дођу, чујући велики
делек и плач на гробу војводе Ђока, који
је погинуо од исте пушке од које и Аго.
И тако грађани (тако су се знали попо-
ситим именом „Грађани“) одступе од освете.
А свог четобашу сахрани и ожале. Аго
је био 7 година буљубаша у Биограду и
уважен бег и јунак, кога су Турци жалили,
а Срби се радували његовој смрти, благо-
свиљајући Нешка који га је смакао.

Перо војводић није знао за свога
оца војводу Ђока да је те ноћи дошао
међу Турцима у кнеза Јована. Но се
чудно Перо кад је разумно да је Нешкова
пушка убила његова оца кроз Ага. На како
је војвода Ђоко живио 24 сата, Перо му
тајно казао кривика, коме је и он друг,
и умоди оца те опрости и Перу и Нешку.
Тако се и Перово судјеловање у смрти
Аговој тајно до ослобођења Жупе. Војв.
Ђоко живио је око 90 год.

Нешко Спасојевић — Контин, перјаник
Петра П, т. ј. Владике Рада био је витез
првога реда, и четовођа који је појежао
27 турака. Владика га је наградио и за
ово јунаштво као и за многа. Нешко бјеше
сувољав или жилав и снажан као лав.
Живио је до 85 година а умро је 1894
год. у Никшиће.

Максим М. Шобијић.

— Препреден реуз, нар. приповијетка, од Игњата Зеленовића лабил. Н. Т. К. — Листак.

„Босанска Визла“ излази у Сарајеву два пута мјесечно сваког 15 и 30. Цијена је за све крајеве на годину 4 ф. ор., на по године 2 ф. ор. Лази добијају лист за 3 ф. ор. Преплата и рукописи шаљу се на уредништво. Неплаћена се писма не примају. Рукописи се не враћају. Писма из Србије маркирају се 25 пара дин.

(Објављеније) обј изданје еженедљной црковно-общественной газети „СВЪТНИКЪ.“

Газета „Свѣтникъ“, вступая въ одиннадцатый годъ своего существованія и въ наступающемъ 1896 году будетъ издаваться на прежнихъ основаніяхъ и состоять изъ 52 вышусковъ.

Кромѣ того годовые подписчики получатъ и слѣдующія три преміи: 1, единъ стѣнный календаръ; 2, една картина изъ Св. библейской исторіи и една книга съ религиозно-нравственнымъ содержаниемъ.

Подписная цѣна съ пересилкою въ Болгарію 8 левовъ (Франговъ), а за границу 10 левовъ.

Софія, декабря 1895.

Редакторъ-Издатель: Платонъ Рилски

(Полюпривредни календар.) Примиласмо „Полюпривредни Календар“ за год. 1896, што издаје Српско Полюпривр. Друштво у Биограду. Ми смо и прошлијех година препоручали овај календар, а не знамо дали је наша препорука имала каква успјеха. Ми новављамо ту препоруку с увјерењем, ко би ову корисну књигу, набавио једне године, да не би већ круге године могао без не бити. Осим разнихъ кориснихъ бљескава и наука има дванаест поучнихъ чланака из народне економије. А цијена му је само 50 пара, или 25 новч. Наши учитељи и свештеници позвати су, да овај календар и код нас одомаће.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

Цетиње, 5 јануара.

(Нова година.) Успркос великога снјега, што је напуо по Божићу, ове је године дошло на Цетиње толико главара и народа из унутрашњости, што одавна није. У вечер нове године сви главари позвани су били у Свијетли Двор, такођер и дипломатско тијело и државни великодостојници. У трпезарији била је приправљена трпеза за седамдесет особа, за коју је спо Негово Височанство Господар са својим великодостојницима и народнимъ главарима. У малом салону била је приготовљена друга трпеза за дипломате, за којом су сјѣђели: Њихова Височанства Књагинџа Милена и Престолонаслѣдник Књаз Данило са Њиховијем Свѣтлостима Књагинџама и Књажевнићем Мирком. Кад су у поноћи топови почели пуцати, Његово Височанство устаде пуном чашом и честитао је Црној Гори нову годину, а војена музика засвира народну химну. Његово Високопросвештенство одушевљеном здравицом честитао је Његовом Височанству нову годину, којој се здравичи одавна бурно дуготрајно клицање „живио!“ и свирање музике народне химне. Затим се опет дигао Њ. В. Господар и нио у здравље Његовог Величанства Цара Николе моћног покровитеља Црне Горе, и опет се диже бурно дуготрајно клицање „живио!“ и „ура!“ а војена музика засвира „Боже Царја храни.“ Иза тога је Његово Височанство Господар нио у здравље Његовог Височанства Књаза Данила, заповједника нове стајаће војске и у здравље исте Његове војске; и опет се различито одушевљено клицање „живио!“ Г. цуковник Сумароков подигао је чашу у здравље јуначке црногорске војске, чим је био завршен ред здравица. У један сат Њихова Височанства милостиво су отпустили своје госте. — Сјутри дан је била архијерејска служба са благодаренјем у катедралној цркви, на којој су били присутни Њихова Височанства: Господар Књаз Никола, Књагинџа Милена и Престолонаслѣдник Књаз Данило, Њ. С. Књажевић Мирко, државни великодостојници и народни главари, сви у пуној парадџ. Послије богослужења пуцали су топови и свирали војена му-

зика, и Њихова Височанства примала су честитања у Свијетлом Двору најприје од дипломатског тијела, па од државнихъ великодостојника, главара, и преставништва цетињскога грађанства.

(Из Биограда) смо примили ономадне слѣдећи телеграм: „Српске Новине саопштавају одлазак ђенерала Павловића и његову мисију за Цетиње. Веле, да то чине са највећијемъ задовољством, јер се истијемъ чиним документира поново искрена жеља за одржање и његовање одношаја између једноплеменијех Владарскијех Дмова Краљевине Србије и Књажевине Црне Горе, какве диктују добро схваћени интереси обију братејскихъ и једнороднихъ држава.“ Г. ђенерал Павловић кренуо је у четвртак из Биограда.

(Наименовање.) Његово Височанство Господар изволио је наименовати г. дра Луја кнеза Војиновића за свог приватног секретара.

(Дементи.) Неки петроградски листови, донијели су вијест, да наша влада ради, да установи подворја, при црквама у Петрограду, Москви, Кијеву и Одеси. Чудимо се одкле је могла потећи та вијест, пошто о тој установи нико није ни сањао на Цетињу, нити нам је потребита.

(Из Бара) јавља нам аџенција аустријског Лојнда да од нове године парабродека линија, што иде до Жмирне, тиче Мали Лошињ, Сиљет, Груж и Котор, па Бар и Оцпњ; и у повратку пут Тријешћа опет тиче исте луке. Те исте луке тиче и тесајска линија. Обје линије у поласку тичу Бар свакога уторника, а у повратку она од Жмирне тиче Бар недељом, а она из Цариграда четвртком.

(Српска Књажевна Задруга у Црној Гори.) У IV коло Срп. Књ. Задруге уписане се код друштвеног повјереника г. проф. Павла Поповића на Цетињу, још и ова господа:

За осниваче:

17. г. ђа Лулијана дра Петковића из Ошница;
18. г. др. П. Милана шеф санитета;
19. г. Марко П. Вукотић члан Вел. Сула;
20. г. Војвода Симо Поповић Управитељ Црногор. Приморја;
21. г. Мило Ковачевић проф.;
22. г. кап. И. Ђоновић Управитељ вој. радионице на Ободу;
23. г. Милош Радовић, кап. стајаће војске;
24. г. Никола Митровић, поручик стај. вој.;
25. г. Стево Вујановић шеф поште и телег. у Подгорици.

За улагаче:

11. г. Пиро Поповић скомом Данилове Бол.;
12. г. Јово Дреч Књ. Црн. Двор. Апотекар;
13. г. Лазар Матлијевић гимназист;
14. г. Душан Петковић „
15. г. Лазар Дамјановић „
16. г. капетан Урош Шаулић;
17. г. Јово Геруи члан опш. упр. цетињске.

РАЗЛИЧИТО.

(Не уврћите лампе!) Може се рећи да нема, ни једне куће, у којој се није прибјегавало штедњи у горењу гаса (петролеума) „уврћањем“ лампе, т. ј. удешавањем лампе да „чкили.“ То се чини по навици, и што се вјерује, да се тиме у истини чини каква уштеда. Ко у то не вјерује, нека упали двије једнаке лампе, па нека хвата рачун у томе, колико ће изгорети гаса за извјесно вријеме у уврћутој а колико у неуврћутој лампи. Или, ко нема двије поједнаке лампе, нека једног вечера уврне лампу за неко вријеме, а другог вечера нека пусти лампу да свјетли колико треба, наравно за исто вријеме, и нека за тим хвата рачун о количини утрошеног гаса. Ма какву пробу да чини, увјериће се, да је и у једној и у другој лампи изгорело гаса у поједнаким количинама, да се дакле у томе не чини никаква уштеда. У мјесто уштеде, уврћањем лампе прави се напротив штета, јер се тада развијају онаки гасови угљеников диоксида и угљеников монооксида, којима се окужи ваздух у соби, те се тако уздикује нездрав и шкодљив ваздух. Кад се узме, да у кући гдје има ситне дјеце, уврћута лампа „чкили“ преко цијеле ноћи, онда не треба да нам је чудновато, што су таква дјеца жута и слабувава, јер се развијају у нездравом ваздуху. Угљеников је диоксид тежи од ваздуха и зато ако се снава по земљи, патосу, онда може да буде, и врло опасан. Није редак случај, да се в мотори на тај начин угине, а има су-

чајева, да је и цијела породица спавајући на земљи, заспала вјечитим сном. Напротив, угљеников диоксид лакши је од ваздуха, па ако га има у соби и у незнатној количини, производи несвјестичу, главобољу итд. Зато не уврћите лампе!

(Поета лауреатс.) На стару годину на вечер проглашена је у Лондону листина одликованихъ мужава, којим је краљица поводом годишње мијене подијелила разна достојанства, редове и наслове. Међу њима налази се и нови поета лауреатс, наслѣдник Алфреда Тенисона на том мјесту. Алфред Аустин, који је одабран за то мјесто, није нишито први сувремени енглески pjesник, — имаде их барем десетак знаатнихъ од њега, — но он је дијете среће. По занату он је управо новинар, а pjesничтвом се је само нузгредиче бавио. Рођен 30 маја год. 1835, учио је права, по стао одвјетником и новинаром. Већ са 19 година написао је pjesму „Роланд“, у којој је бранио Пољаке. Затим је издао сатиру „The season“, која је г. 1861 изрујала литерарни свијет. Он је критичаром одговорно повом сатиром „My satire and its sensors.“ За њоме су слиједиле pjesме, повеле, романи, сатирички саставци и драме „Ade Lower of Babel“ (1874) и „Savonarola“ (1881.) За вријеме ватиканскога концила радио је у Риму као извјеститељ енглеских новина, а за вријеме њемачко-француског рата био је у пруском главном стану као извјеститељ „Standarda.“ По својој политичкој припадности он је конзервативац.

ТЕЛЕГРАМИ „БЕЧКОГ КОР. БИРА.“

ЦАРИГРАД, 31 децембра. — Услѣд јучерашњег састанка посланика консули у Алену примили су наредбу, да интервенирају у Марашу.

БЕРЛИН, 31 децембра. — Цар је својеручнијем писмом позвао Бисмарка на свечаност 25-годишњице уједињења Њемачког, и да осједне у царском двору. Бисмарк је Цару одговорио, да му здравље не допушта, да путује.

ЛОНДОН, 31 децембра. — Не потврђује се глас, о састављању друге својевољне флоте.

МАСАВА, 31 децембра. — Непријатељ је поновио нападај на Макале, и био одбијен с великијем губитком.

ЛОНДОН, 31 децембра. — Послије министарског савјета, Сализбери је примио њемачког посланика Хатцфелда у дугој аудијенцији. Послије подна Престолонаслѣдник конферирао је са Шамберленом о Транзвалу.

ЛИОН, 1 јануара. — Министар пресједник Буржуа изложио је на банкету програм министарства. Рекао је да вањска политика Француске тежи, дау здржи мир, и да се правица развија. Остајући вјерна овој политици, Француска је заузела законито мјесто међу првијем велесилама.

ЈОХАНЕСБУРГ, 1 јануара. — Кристер је позвао прогласом суграђане свију народности, да се успостави мир у републици. Мобилизација војске обустављена.

МАСАВА, 2 јануара. — Непријатељ подигао шанчеве око Макале, и тијем учинио мучан приступ на воде. Нападаји се понављају вазда без успјеха. Баратијери телеграфирао је, да не може даље ад Адиграта, да не компромитира доцније операције.

ЦАРИГРАД, 2 јануара. — Енглеска флота оставила је Салонић, и једна дивизија са амиралом Сејмуром кренула је пут Малте.

РИМ, 2 јануара. — Краљевски декрет одлаже засједање парламента.

ЛОНДОН, 2 јануара. — „Стандард“ вели, да телеграм цара Вилхелма не навјешћује нов правац њемачке политике.

МАСАВА, 2 јануара. — Нападај на Макале сјајно одбијен. Посада Макалска опет је добила слободни приступ на воду.

ПЕТРОГРАД, 2 јануара. — Велики Књаз Михајл потврђен је за пресједника државног савјета г. 1896.

МАЛТА, 3 јануара. — Прва дивизија енглеске средоземне ескадре приспјела је.

САЛОНИЋ, 3 јануара. — Аустроугарска ескадра отпутовала је пут Спер.

СОФИЈА, 3 јануара. — Књаз Фердинанд отпутовао је у иностранство због фамилијарног посла.

ПАРИЗ, 3 јануара. — Камара је изабрала Брисона за пресједника, Поанкаре за потпресједника.

ГЛАЗГОВ, 3 јануара. — Балфур је наименован за почасног грађанина, и том приликом држао је бесједу, рекавши, ако је суђено, да Енглеска поведе рат противу непријатеља, да ће Шкоцези, Енглези и Ирландези заборавити разлике странака.

БЕЧ, 4 јануара. — Чешки гувернер гроф Тун дао је оставку, коју је влада примила.

БЕРЛИН, 4 јануара. — Отворен је сабор престонијем говором, који константира повољно стање финансија и напредак индустрије. Усклик пресједника да живи Цар, био је прихваћен одушевљењем.

ПАРИЗ, 5 јануара. — У министарском савјету Верто је саопштио, да је споразум с Енглеском односно Сијама јучер потписан. Сенат је изабрао Лубета за пресједника.

ЛОНДОН, 5 јануара. — Глас о уступању Цџла Италији нема никаква основа.

ЦАРИГРАД, 5 јануара. — Посланик енглески имао је јучер аудијенцију код Султана, ком је предао својеручно писмо Краљице Викторије. Краљица се нада, да ће мир у Анатолији бити брзо успостављен.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Наша драга шѣер, односно сестра, СОФИЈА, иза кратког, али претешког боловања, пресели се у вјечност 29 ог ов. мјесеца. Немила смрт угрби нам је у најљепшем цивиљу њеног живота, у 16-ој њеној години.

Овијем путем благодаримо свијема нашим пријатељима и знацима, који нам срдачна саучешћа, лично или писменим путем овом приликом указаше.

Подгорица, 1 јануара 1896.

О жалошћени:

Лука и Савета Ненезић, родитељи; браћа: Тодор, Крсто, Филип, Ристо и Мило; сестре: Велика, Зара и Неда.

СРЕЊНА ПРИЛИКА

Од 30.000 сређака што их Српска Држ. Класна Лутрија издаје за XI. коло 15.000, сређака добијају згодитке од дин. 150.000, 75.000, 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 10.000 и врло велики број мањих од 5000, 2500, 1000, 800, 700, 600, 500 и т. д.

Укупно преко три милиона динара подијелиће се на играче XI. кола.

Сређа се не стаже ако се не сретете. Ко кукује сређе Класне Лутрије тај иде срећи на сушет. Улог је незнатан а добит огромна. Сваки треба да се користи овом јединицом а сређном приликом, па да игра у овој државној лутрији.

У V-тој класи прошлога кола већина главних згодитака и знатан број мањих пали су на сређе продате из наше радње који су одма и исплаћени.

Наша радња снабђена је и за ово XI. коло великим избором сређака за I. класу у свима подјелама и разним бројевима и моли поштоване играче да се за исте изводе на нас обраћају.

Поручбине из Црне Горе и Српских покрајина извршујемо брзо и тачно. Извјештаје о резултату сваког вучења као и свако друго нужно извјешће достављамо одмах нашим поштованим играчима.

Цијена је сређака за I. класу цијелој 24, половици 12, четвртини 6 и осмини 3 динара у сребру.

Вучење је I. класе 4 јануара 1896 године.

У Биограду, новембар 1895.

Кокановић и Васић

ОВЛАШЋЕНИ ПРОДАВЦИ СРЕЂАКА СРП.

ДРЖ. КЛАСНЕ ЛУТРИЈЕ

(5-10.)